Lietas Nr. C32308316
Lietas arhīva Nr. C-1152-17/2

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017. gada 9. martā

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Meldere
ar tiesas sēžu sekretāri E.Ozoliņu,
piedaloties prasītāja pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6, izskatīja civillietu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, Tiesa

konstatēja

2016. gada 21. septembrī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā saņemta prasītāja SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasība pret atbildētāju /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1773., 1775. un 1779. pantu, lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 4 020,81 EUR aun tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka laika periodā no 1996. gada 1. janvāra līdz 2010. gada 29. decembrim atbildētājs atradās darba tiesiskajās attiecībās ar Rīgas pašvaldības SIA „Viesturdārzs" (šobrīd – SIA „Rīgas namu pārvaldnieks"), ieņemot amatu - valdes priekšsēdētājs.

2007. gada 17. maijā Rīgā, /pers. C/ ielas un Pilsoņu ielas krustojumā notika ceļu satiksmes negadījums, kura rezultātā notika sadursme starp diviem transportlīdzekļiem - Rīgas pašvaldības SIA „Viesturdārzs" īpašumā esošo transportlīdzekli Mazda 6, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, kuru vadīja atbildētājs, un transportlīdzekli Chevrolet Captiva, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, ka rezultātā tika bojāti abi ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi.

Atbildētājs vadot transportlīdzekli nebija ievērojis ceļu satiksmes noteikumu prasības, kā rezultātā atbildētāja atbildības pakāpe par izraisīto ceļu satiksmes negadījumu tika noteikta ¾, tātad 75 % par bojājumu nodarīšanu.

Ņemot vērā to, ka Rīgas pašvaldības SIA „Viesturdārzs" īpašumā esošajam transportlīdzeklim Mazda 6, ceļu satiksmes negadījuma brīdi nebija spēkā esoša sauszemes transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana. 2010. gada 12. janvārī un 2014. gada 11. jūnijā Rīgas pašvaldības SIA „Viesturdārzs" no Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (turpmāk arī - LTAB) saņēma pretenzijas pieteikumus par zaudējumu atlīdzināšanu lietā Nr. T-160/2009, lūdzot atlīdzināt zaudējumus Ls 2 825,84 jeb 4 020,81 EUR apmērā par izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību transportlīdzekļa Chevrolet Captiva īpašniekam, atbilstoši atbildības pakāpei, kurus prasītājs 2016. gada 11. jūlijā atlīdzināja LTAB 4 020,81 EUR apmērā, pārskaitot minēto summu uz LTAB bankas norēķinu kontu.

Norādīts, ka atbildētājam kā transportlīdzekļa vadītājam bija pienākums ievērot ceļu satiksmes noteikumu prasības, taču savas rīcības rezultātā, neievērojot ceļu satiksmes noteikumus, tika izraisīta sadursme starp iepriekš minētajiem transportlīdzekļiem. Ja Atbildētājs būtu pienācīgi ievērojis ceļu satiksmes noteikumus un visas prasības, sadursme starp transportlīdzekļiem nebūtu notikusi un prasītājam nebūtu nodarīti zaudējumi.

Atbildētājs nedrīkstēja piedalīties ceļu satiksmē ar transportlīdzekli, kuram nebija veikta sauszemes transportlīdzekļa civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana. Atbildētājam pirms Rīgas pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Viesturdārzs" īpašumā esošā transportlīdzekļa Mazda 6, lietošanas, kā jebkuram transportlīdzekļu vadītājam, bija jāpārliecinās par to vai konkrētajam transportlīdzeklim ir spēkā esoša sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.

Prasītājs uzskata, ka atbildētājs ar savu prettiesisko rīcību, kas izpaudās kā atbildētāja piedalīšanās ceļu satiksmē ar transportlīdzekli, kuram nebija spēkā esoša sauszemes transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana, kā arī ceļu sauksmes noteikumu neievērošana un ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanu, prasītājam ir radīti zaudējumus 4 020,81 EUR apmērā un tie radušies tieša cēloņsakarībā ar atbildētāja prettiesisko rīcību.

2016. gada 22. septembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums rakstveida paskaidrojumu sniegšanai. Pasta sūtījums pēc glabāšanas termiņa atgriezts tiesā. Atbildētājam prasības pieteikums izsniegts personīgi 2017. gada 27. janvārī par ko atbildētājs parakstījies lietas uzziņas lapā.

Paskaidrojumu sniegšanas termiņā vai līdz lietas izskatīšanas pēc būtības uzsākšanai tiesas sēdē atbildētājs rakstveida paskaidrojumus vai iebildumus uz celto prasību tiesā nav iesniedzis.

Uz tiesas sēdi lietas izskatīšanai pēc būtības atbildētājs nav ieradies, ziņas par neierašanās iemesliem tiesai nav sniedzis, tiesā nav saņemts lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem motīviem un pamatiem.

Atbildētāja rakstveida paskaidrojumi un iebildumi uz celto prasību tiesā iesniegti 2017. gada 2. februārī, t. i., dienu pēc lietas izskatīšanas pēc būtības, līdz ar ko netiek ņemti vērā.

Noklausījusies tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No lietas materiālos esošās izziņas par ceļu satiksmes negadījumu redzams, ka 2007. gada 17. maijā Rīgā, /pers. C/ ielas un Pilsoņu ielas krustojumā notika ceļu satiksmes negadījums, kura rezultātā notika sadursme starp diviem vieglajiem transportlīdzekļiem - starp Rīgas pašvaldības SIA „Viesturdārzs" īpašumā esošo transportlīdzekli Mazda 6, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, kuru vadījis atbildētājs un transportlīdzekli Chevrolet Captiva, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, kā rezultātā tika bojāti abi ceļu satiksmes negadījumā iesaistītie transportlīdzekļi.

No Uzņēmumu reģistra 2016. gada 11. augusta Izziņas Nr. 7-3-150861 redzams, ka ar 2010. gada 29. decembra Uzņēmumu reģistra

lēmumu Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārzs" izslēgta no komercreģistra un reorganizācijas - saplūšanas rezultātā izveidots jauns komersants - SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", kas 2010. gada 29. decembrī reģistrēts LR Uzņēmumu reģistrā. Tādejādi SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" atzīstams par Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārzs" tiesībai un saistību pārņēmēju.

Ar tiesai elektroniski pieejamiem datiem Uzņēmumu reģistra datu bāzē apstiprinājās, ka CSNg brīdī atbildētājs bijis Rīgas pašvaldības "Viesturdārzs" valdes priekšsēdētājs (līdz 2010. gada 29. decembrim).

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk arī – OCTA likums) 31. panta pirmo daļu apdrošinātāji, kas ir apdrošinājuši ceļu satiksmes negadījumos iesaistīto transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, ņemot vērā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, izvērtē un nosaka katras ceļu satiksmes negadījumā iesaistītās personas atbildību par nodarītajiem zaudējumiem.

No 2009. gada 21. decembra atzinuma Nr. 118 ceļu satiksmes dalībnieku atbildības pakāpes noteikšanai redzams, ka transportlīdzekļa Mazda 6 vadītāja atbildības pakāpe noteikta ¾ kas ir vienlīdzīgs ar 75% par bojājumu nodarīšanu.

Savukārt saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 31. panta otro daļu zaudējumu atlīdzina tas apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 44. panta otrās daļas 2. punktu transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs izmaksā no Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību šajā likumā noteiktajos gadījumos.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51. panta pirmās daļas 1. punktu, apdrošinātāji izveido, un Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs administrē Garantijas fondu.

Savukārt Garantijas fonda mērķis ir nodrošināt apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis.

No Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas biroja 2010. gada 12. janvāra un 2014. gada 11. jūnija pretenzijām, kas adresētas prasītājam, redzams ka transportlīdzekļa Mazda 6 īpašnieka civiltiesiskā atbildība nebija apdrošināta, līdz ar ko lūdza prasītāju labprātīgi atlīdzināt zaudējumus 75 % apmērā par kopējo summu 4020,71 EUR, kas izmaksāti saskaņā ar OCTA likumu nosacījumiem.

No 2016. gada 11. jūlija maksājuma uzdevuma Nr. 16-21849 redzams, ka prasītājs sedza biedrībai "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" zaudējumu 4 020,81 EUR apmērā par ceļu satiksmes negadījumā noradītajiem zaudējumiem, kas radušies veicot apsadrošināšanās atlīdzības izmaksu.

Prasītāja izmaksāto atlīdzību 4 020,71 EUR apmērā biedrībai "Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" prasītājs lūdza piedzīt no atbildētāja kā tam radītos zaudējumus.

No lietas materiāliem redzams, ka pirms prasības celšanas tiesā 2016. gada 29. jūlijā prasītājs atbildētājam nosūtīja pirmstiesas brīdinājumu, lūdzot segt minētos zaudējumus viena mēneša laikā no brīdinājuma saņemšanas dienas.

No prasības pieteikuma un tiesas sēdē sniegtajām ziņām secināms, ka līdz lietas izskatīšanai tiesas sēdē atbildētājs neveica pilnīgu vai daļēju zaudējumu apmaksu.

Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tikai tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi: 1) nodarītāja prettiesiska rīcība, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars. *(Kalvis Torgāns, Saistību tiesības I daļa, TNA, Rīga, 2006., 246.lpp.).*

Lai konstatētu atbildētāja pienākumu segt zaudējumus 4 020,71 EUR apmērā, nepieciešams konstatēt visu trīs priekšnoteikumu iestāšanos.

No lietas materiāliem ieziet, ka zaudējumu rašanās pamatā ir apstāklis, ka ceļu satiksmes negadījuma brīdī prasītājam piederošā transportlīdzekļa civiltiesiskā atbildība nav bijusi apdrošināta.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 1. panta 3. punktu apdrošināšanas līgums ir vienošanās, ar kuru transportlīdzekļa īpašnieks uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju noteiktajā termiņā un apmērā, kā arī izpildīt citas noteiktās saistības, bet apdrošinātājs uzņemas saistības izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, iestājoties apdrošināšanas gadījumam.

No minētā likuma kopsakarā izriet, ka, neiestājoties kādam no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumā noteiktajiem izņēmumiem, apdrošinātajam nerodas regresa prasījuma tiesības.

Tiesa secina, ka konkrētā strīda izskaitīšanai izšķirošs nav apstāklis, ka atbildētājs, vadot prasītājam piederošo transportlīdzekli, ir pārkāpis Ceļu satiksmes noteikumu prasības, kā rezultātā viņa atbildība par ceļu satiksmes negadījumu noteikta ¾. Pie minētā secinājuma tiesa nonākusi, vadoties pēc OCTA likuma 1. panta 3. punktu, jo pastāvot šādiem pat faktiskajiem apstākļiem, taču ja prasītājam piederošā transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība būtu apdrošināta, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātajam nerastos regresa prasījuma tiesības pret prasītāju, jo neiestātos neviens no OCTA likuma 41. panta pirmās daļas 2. apakšpunkta priekšnoteikumiem.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3. panta pirmo un otro daļu obligātās apdrošināšanas objekts ir transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai. Īpašnieka civiltiesisko atbildību par katru ceļu satiksmē lietoto transportlīdzekli apdrošina ikviens transportlīdzekļa īpašnieks, noslēdzot attiecīgu apdrošināšanas līgumu. Ja īpašnieks nodevis lietošanā citai personai transportlīdzekli, par kuru nav noslēgts apdrošināšanas līgums vai transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā slēdz transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs. Apdrošināšanas pienākuma nav tiesīgajam lietotājam, kas ir darba tiesiskajās vai dienesta attiecībās.

Prasītājs nav apstrīdējis, ka pienākums veikt transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesisko atbildību par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai bija prasītājam kā transportlīdzekļa īpašniekam. Tādejādi lietā nepastāv strīds par to, kuram bija pienākums veikt minēto apdrošināšanu, noslēdzot attiecīgu līgumu.

Prasītājs norādīja, ka atbildētāja prettiesiskā rīcība izpaudās kā piedalīšanas ceļu satiksmē ar prasītājam piederošu transportlīdzekli, pirms tam nepārliecinoties par to, vai transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai ir apdrošināta atbilstoši OCTA likuma prasībām.

No lietas materiāliem noskaidrots, ka CSNg brīdī atbildētājs vadīja prasītājam piederošo transportlīdzekli, kas viņam piešķirts lietošanā kā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" valdes priekšsēdētājam. Ņemot vērā pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības, tiesa secina, ka atbildētājam transportlīdzeklis piešķirts lietošanā amata pienākumu pildīšanas nolūkā.

Lietas materiālos nav ziņu un pierādījumu, kas liecinātu, ka pušu starpā pastāvēja kādas citas tiesiskās attiecības, uz kuru pamata atbildētājam varēti būt lietošanā piešķirts transportlīdzeklis. Lietas materiālos nav ziņu un pierādījumu, ka, piešķirot atbildētājam lietošanā transportlīdzekli, pušu starpā tiktu parakstīts līgums vai kāds cits dokuments, kas atbildētājam uzliktu par pienākumu veikt transportlīdzekļa

apdrošināšanu vai uzliktu atbildētājam par pienākumu atgādināt transportlīdzekļa īpašniekam par civiltiesiskās apdrošināšanas termiņa notecējumu.

Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs, atbilstoši Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41. panta otrās daļas 1. punktam, ārpustiesas kārtībā izmantojis regresa prasījuma tiesības, kas paredz, ka transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai - transportlīdzekļa līzinga gadījumā - līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Tiesas ieskatā Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs pamatoti prasījumu par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu atlīdzību izvirzīja pret transportlīdzekļa īpašnieku, nevis tiesīgo lietotāju, jo atbildētājs transportlīdzekli vadīja, veicot amata pienākumu izpildi prasītāja uzņēmumā.

No OCTA likuma 3. panta izriet, ka tieši prasītājam bija no likuma izrietošs pienākums veikt transportlīdzekļa īpašnieka vai tiesīgā lietotāja civiltiesisko apdrošināšanu un sekot līdzi apdrošināšanas līguma termiņiem. Tādejādi, prasītājs Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārs", nododot tās valdes loceklim atbildētājam /pers. B/ ar amatu saistīto pienākumu pildīšanai transportlīdzekli bez civiltiesiskās apdrošināšanas, nav ievērojis Komerclikumā nostiprināto komersanta pienākumu rīkoties ar krietna un kārtīga komersanta rūpību.

Tiesas ieskatā, ievērojot pienācīgu rūpību, proti, veicot transportlīdzekļa apdrošināšanu pirms transportlīdzekļa nodošanas lietošanā atbildētājam, prasītājs varēja zaudējumus novērst.

Tiesas ieskatā, atbildētājam kā Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārzs" valdes loceklim, saņemot transportlīdzekli lietošanā, nebija pienākums pārliecināties, vai transportlīdzekļa tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai ir apdrošināta atbilstoši OCTA likuma prasībām, jo šāds pienākums gulstas Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārzs", kas transportlīdzekli nodeva prasītājam ar amata pienākumu saistīto uzdevumu izpildei.

Tāpat tiesas ieskatā, ja valdes loceklim būtu pienākums pārliecināties par visa inventāra, šinī gadījuma transportlīdzekļa, atbilstību normatīvo aktu prasībām, pirms amata pienākumu izpildes, pielietojot inventāru, tas būtiski apgrūtinātu amata pienākumu izpildi.

Līdz ar ko, ņemot vērā prasītāja un atbildētāja starpā pastāvošās tiesiskās attiecības uz ceļu satiksmes negadījuma brīdi, tiesa nekonstatē atbildētāja nodarītu prettiesisku rīcību, saņemot no Rīgas pašvaldības SIA "Viesturdārzs" amata pienākumi veikšanai lietošanā prasītājam piederošu transportlīdzekli, pirms piedalīšanās ceļu satiksmē nepārbaudot vai transportlīdzekļa tiesīgā lietotāja civiltiesiskā atbildība par ceļu satiksmes negadījumā nodarīto zaudējumu trešajai personai ir apdrošināta atbilstoši OCTA likuma prasībām.

Tiesas ieskatā, prasītājs nepamatoti, norādot uz atbildētāja pienākumu pārliecināties par civiltiesisko apdrošināšanu, atsaucies uz Ceļu satiksmes likuma 9. panta pirmo daļu, jo minētajā pantā izskaidrots kādām prasībām atbilstošus transportlīdzekļus atļauts izmantot ceļu satiksmē Latvijā, bet tas neregulē jautājums par apdrošināšanas veikšanas pienākumu un nenoteic personas, kuras ir atbildīgas par veiktās vai neveiktās apdrošināšanas pārbaudi pirms piedalīšanās ceļu satiksmē.

Līdz ar ko, tiesa atzīst, ka prasība kā nepamatota ir noraidāma, jo no lietā esošajiem pierādījumiem nav konstatēts zaudējumu atlīdzības pienākuma viens no priekšnoteikumiem, proti, tiesa nav konstatējusi atbildētāja darbībās prettiesisku rīcību.

Vadoties pēc Civilprocesa likuma 93., 97., 189. un 190. panta, tiesa

nosprieda

Noraidīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnese I.Meldere